

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Ursache Petru,
judecători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Alerguș Constantin,
a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul
Prisacari Ion în numele inculpatului Balta Nicolae, prin care se solicită casarea deciziei
Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 martie 2016, în cauza penală privindu-l
pe

Balta Nicolae Stepan, născut la 19 august 1945,
originar și domiciliat în sat. Arionești, r-1 Dondușeni.

**Datele referitoare la termenul de examinare a
cauzei:**

1. 02.09.2014 - 30.06.2015 (prima instanță);
2. 21.07.2015 - 30.03.2016 (instanța de apel);
3. 21.06.2016 - 06.12.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dondușeni din 30 iunie 2015, a fost încetat procesul
penal în privința lui Balta Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 44, 332
alin. (1) și art. 361 alin.(2) lit. d) Cod penal și a fost liberat de răspundere penală în baza
art.60 Cod penal în urma expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere
penală.

Balta Nicolae a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 44,
191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de
2 ani cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani.

Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare aplicată lui Baltă Nicolae, a fost
suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

1.1. Prin aceeași sentință a fost declarată vinovată și Dolineanu Liudmila, hotărîrea în
privința căreia cu recurs ordinar în prezent nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Balta Nicolae în mod
intenționat, acționînd în participație simplă cu notarul public Dolineanu Liudmila, în

interes personal și material, exprimat prin acordarea aspectului legal tranzacției încheiate dintre el în calitate de „Cumpărător” și cet. Suveica Victor în calitate de „Vânzător” cu privire la vânzarea-cumpărarea casei de locuit cu construcții auxiliare situate pe suprafața de teren aferent de 0,31 ha din s. Arionești r-nul Dondușeni, în scopul delapidării ulterioare a bunului imobil respectiv, la 17 decembrie 1999 în lipsa proprietarului bunului imobil nominalizat, Suveică Victor Ion au redactat și autentificat contractul din numele cet. Suveică Victor Ion, în calitate „Vânzător” și cet. Balta Nicolae, în calitate de „Cumpărător”, privind vânzarea-cumpărarea casei de locuit cu construcții auxiliare situate pe suprafața de teren aferent de 0,31 ha din s. Arionești r-nul Dondușeni la prețul de 500 lei, care constituie documente oficiale, falsificându-le, deoarece contractul respectiv a fost perfectat în lipsa și fără voința vânzătorului, nefiind semnat de acesta, semnătura ultimului fiind efectuată de o altă persoană prin imitarea acesteia, contract care a fost înregistrat de către notarul public Dolineanu Liudmila Ivan în registrul de evidență a actelor notariale la 17.12.1999 cu nr. 2474 și care ulterior a servit temei pentru înregistrarea la OCT Edineț filiala Dondușeni de către „Cumpărătorul” Balta Nicolae a dreptului de proprietate asupra bunului imobil în cauză, prin care fapt a fost cauzat cet. Suveică Victor un prejudiciu în valoare de 11 431 lei.

Tot el, acționând în mod intenționat și din interes material, în scopul delapidării averii străine și anume a bunului imobil casa de locuit cu teren aferent din s. Arionești r-nul Dondușeni, ce aparținea defunctei Suveica Maria Nicolae, mama lui Suveică Victor Ion, care a fost lăsat în administrarea lui ca urmare a înțelegerii verbale cu cet. Suveică Victor Ion, la 17.12.1999 a prezentat la Oficiul Cadastral Teritorial Edineț filiala Dondușeni contractul de vânzare-cumpărare a casei de locuit cu construcții auxiliare situate pe suprafața de teren aferent de 0,31 ha din s. Arionești r-nul Dondușeni la prețul de 500 lei, încheiat dintre el în calitate de „Cumpărător” și cet. Suveică Victor Ion în calitate de „Vânzător”, autentificat și înregistrat în registrul de evidență a actelor notariale la 17.12.1999 cu nr. 2474 de către notarul public Dolineanu Lidmila Ivan, contract, care constituie document oficial fals, deoarece contractul respectiv a fost perfectat în lipsa și fără voința vânzătorului Suveică Victor Ion, nefiind semnat de acesta, semnătura ultimului fiind efectuată de o altă persoană prin imitarea acesteia, care a servit temei pentru înregistrarea la OCT Edineț filiala Dondușeni de către „Cumpărătorul” Balta Nicolae a dreptului de proprietate asupra bunului imobil în cauză, prin care fapt a fost cauzat cet. Suveică Victor un prejudiciu în valoare de 11 431 lei.

Tot el, acționând în mod intenționat și din interes material, în scopul delapidării bunului imobil casa de locuit cu teren aferent din s. Arionești r-nul Dondușeni, ce aparținea defunctei Suveica Maria Nicolae, mama lui Suveică Victor Ion, care a fost lăsat în administrarea lui ca urmare a înțelegerii verbale cu cet. Suveică Victor Ion, acționând în participație simplă cu notarul public Dolineanu Liudmila Ivan, la 17.12.1999 au perfectat și autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr. 2474 din 17.12.1999 cu privire la vânzarea-cumpărarea casei de locuit cu teren aferent din s. Arionești r-nul Dondușeni, în lipsa și fără voința vânzătorului Suveică Victor, contract,

care ulterior a servit temei pentru înregistrarea la 17.12.1999 la OCT Edineț filiala Dondușeni de către Balta Nicolae a dreptului de proprietate asupra bunului imobil în cauză cu numărul cadastral 3410209075, însușindu-l ilegal, prin care fapt cet. Suveică Victor i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil în valoare de 11 431 lei.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apeluri de către avocatul Socolov Lucreția în numele inculpatului Balta Nicolae și de către avocatul Lichii Boris în numele inculpatei Dolineanu Liudmila, ambii solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei soluții noi privind achitarea inculpaților de sub învinuirea lor formulată în rechizitoriu pe art. art. 44, 332 alin. (1); 361 alin. (2) lit. d); 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal.

Avocatul Lucreția Socolov în numele inculpatului Balta Nicolae în cererea sa de apel a invocat examinarea superficială în viziunea sa, a cauzei penale, cu constatarea neobiectivă a împrejurărilor ei de fapt, în lipsa unui probatoriu suficient ce ar demonstra incontestabil vinovăția ultimului în faptele imputate ca infracțiune, instanța ne înlăturând contradicțiile dintre declarațiile părții vătămate și a martorilor, inclusiv și a fratelui său Suveică Vladimir, cărui i-a fost cunoscut despre vânzarea imobilului, neparticipând la semnarea contractului de vânzare-cumpărare întrucât, Suveică Victor la acel moment obținuse certificat cu drept de proprietate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 martie 2016, apelurile avocatului Socolov Lucreția în numele inculpatului Balta Nicolae Stepan și al avocatului Lichii Boris în numele cet. Dolineanu Liudmila Ivan au fost admise din alte motive decât cele invocate în ele, fiind dispusă casarea, inclusiv din oficiu a sentinței în latura penală cu pronunțarea în această parte a unei soluții noi, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În temeiul art. 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, procesul penal în privința cet. Dolineanu Liudmila Ivan pe art. art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal a fost încetat în legătură cu survenirea decesului ei.

În temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Balta Nicolae Stepan pe art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, a fost încetat în legătură cu împlinirea termenului de prescripție pentru atragerea lui la răspunderea penală prevăzută de art. 60 alin. (1) lit. c) Cod penal.

În rest dispozițiile sentinței cu privire la încetarea în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală a procesului penal în privința ambilor inculpați pe art. art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, inclusiv în privința lui Balta Nicolae Stepan pe art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal în legătură cu împlinirea termenilor de prescripție, stipulați la art. 60 Cod penal, precum și în latura corpurilor delictive, au fost păstrate fără modificări.

Instanța de apel a menționat că „instanța de fond la întocmirea sentinței corect a constatat, ca fiind dovedite faptele penale comise printr-o participație simplă de către Dolineanu Liudmila și Balta Nicolae referitor la falsul în acte publice, or fiind obligată de a verifica veridicitatea actelor pe care le instrumentează, pentru ca ele să nu cuprindă clauze ce contravin legislației, ordinii publice și bunelor moravuri, precum și să

stabilească identitatea și să verifice capacitatea juridică de exercițiu a părților care s-au adresat pentru efectuarea de acte notariale, pe care urmează să le autentifice în prezența părților ce semnează documentele notariale perfectate în prezența notarului etc., inculpata Dolineanu Liudmila în funcția de notar, intenționat, prin folosirea situației de serviciu în interes personal și material, exprimată prin acordarea aspectului legal al tranzacției din numele lui Suveica Victor în calitate de vânzător și Balta Nicolae în calitate de cumpărător, privind înstrăinarea casei de locuit cu construcții auxiliare amplasată pe suprafața de teren aferent de 0,31 ha din localitatea Arionești, Dondușeni, cu încasarea onorarului pentru întocmirea și autentificarea contractului respectiv, la data de 17.12.1999 în lipsa proprietarului Suveica Victor Ion a autentificat contractul pretins a fi încheiat dintre aceștia la prețul de 500 lei, ce constituie document oficial, pe care l-a falsificat în lipsa vânzătorului, a cărui semnătură, potrivit rapoartelor de expertiză grafologică, a fost efectuată de o altă persoană prin imitarea ei, contract care după înregistrarea în registrul de evidență a actelor notariale la data de 17.12.1999 cu nr. 2474, a servit temei pentru înregistrarea la OCT Dondușeni, filiala Edineț a dreptului de proprietate a lui Balta Nicolae asupra imobilului, astfel cauzându-i lui Suveica Victor prejudiciu în valoare de 11 431 lei, dispunând încetarea pe caz a procesului penal pe art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru atragerea la răspunderea penală.

La fel, instanța corect a constatat, că fapta lui Balta Nicolae ce se referă la deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, conține elementele infracțiunii, prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, manifestându-se printr-o intenție directă și interes material în vederea realizării scopului delapidării imobilului cu terenul aferent din localitatea Arionești, Dondușeni, ce-i aparținea defunctei Suveica Maria Nicolae - mama lui Suveica Victor Ion, lăsat ultimului în administrare, motiv pentru care la data 17.12.1999 a prezentat la OCT Edineț, filiala Dondușeni, contractul de vânzare-cumpărare a respectivului imobil la prețul de 500 lei, încheiat de el cu Suveica Victor Ion, ce a fost autentificat și înregistrat în registrul de evidență a actelor notariale la 17.12.1999 cu nr. 2474 de către notarul public Dolineanu Liudmila Ivan, contract ce constituie document oficial fals, fiind perfectat în lipsa și fără voința vânzătorului Suveica Victor Ion, a cărui semnătură a fost imitată de către o altă persoană, pe care ulterior la prezentat spre înregistrare la OCT Edineț, filiala Dondușeni, trecând asupra sa dreptul de proprietate asupra acestui bun, fapt prin care i-a cauzat lui Suveica Victor prejudiciu material în valoare de 11 431, dispunând încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru atragerea la răspunderea penală.

Cât privește procesul penal în privința ambilor inculpați pe art. art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiind constatată ca dovedită prin probele administrate pe caz participația lor simplă la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului ce-i aparținea lui Suveica Victor, cu autentificarea lui notarială în lipsa și fără voința

acestui, cu transmiterea ulterioară în baza acestui contract a dreptului de proprietate către Balta Nicolae prin înregistrarea lui la OCT, cu numărul cadastral 3410209075, astfel, având loc însușirea ilegală a acestui bun, cu cauzarea lui Suveica Victor a prejudiciului considerabil în valoare de 11 431 lei, acesta la fel fiind încetat, în privința inculpatei Dolineanu Liudmila în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală în legătură cu decesul ei, iar în privința lui Balta Nicolae în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în legătură cu împlinirea termenului de prescripție la data pronunțării prezentei decizii”.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a pus la baza sentinței cumulul de probe administrate de către OUP, ce au servit obiect de cercetare judecătorească, inclusiv a declarațiilor părții vătămate Suveică Victor, potrivit cărora fiind originar din localitatea Arionești, Dondușeni, începând cu 1962 și pînă în prezent, a locuit separat de mamă-sa văduvă, care a decedat la 29.11.1997 în localitatea Sverdiac, Rîșcani, fiind sub supravegherea fratelui Suveică Vladimir, cărui după deces i-a revenit obligația de îngrijire a gospodăriei părintești, confirmând la ședința de judecată intenția înstrăinării acestui imobil, la care el personal s-a opus, cu atât mai mult, că acesta nu deținea certificatul de moștenitor legal, ceea ce-l împiedica de a participa la tranzacția de înstrăinare pretinsă, că ar fi avut-o cu soții Balta și respectiv autentificată de notarul public Dolineanu Liudmila la 17.12.1999, or, chiar dacă secretara Consiliului local Arionești 1-a înregistrat ca locuitor al acestei comune, de facto este locuitor al satului Cepeleuți, Edineț și la data de 17.12.1999 nici de cum nu se putea prezenta la notar, nedispunând de pașaportul ce-l pierduse la acel moment, fapt confirmat prin cererea sa, anexată la materialele cauzei, primind buletinul de identitate de tip nou abia la data de 29.12.1999, prin rezultatele expertizei scrisului, confirmându-se cu certitudine, că semnăturile din numele său, nu-i aparțin, fiind imitate de o altă persoană, negând participarea la măsurările imobilului, precum și prezentarea atât la notar când s-a întocmit contractual fals, cât și la OCT, când Balta Nicolae și-a înregistrat abuziv dreptul de proprietate asupra imobilului părintesc, fapt despre care a aflat la 28.08.2012, fiind deținătorul testamentului lăsat de mama-sa pe cota de teren, asupra imobilului având câte ½ cotă parte cu fratele său Suveico Vladimir, negând concomitent solicitarea de la primărie a careva certificate, precum și discuții întreținute cu soții Balta referitor la înstrăinarea imobilului, de integritatea cărui, potrivit fratelui, acestea urmau să se îngrijească.

Astfel, instanța de apel a conchis că vina lui Baltă Nicolae în săvârșirea infracțiunii imputate este demonstrată pe deplin și prin cumulul următoarelor probe : declarațiile martorilor Suveica Vladimir, Chetova Eleonora, Culic Mihail, Donisan Ghenadie, Ceban Iurii.

De rînd cu probele verbale nominalizate mai sus, instanța corect a reținut în calitate de probe materiale:

- plîngerea lui Suveică Victor Ion din 22.02.2013, referitor la falsificarea contractului de vînzare-cumpărare nr. 2474 din 17.12.1999 autentificat de către notarul

public Dolineanu Liudmila (f. d. 3, vol. I);

- p/v din 20.03.2013 de ridicare de la OCT Dondușeni (f.d. 42-43, vol. I) a contractului de vânzare-cumpărare a casei de locuit cu construcții auxiliare situată pe un teren aferent de 0,31 ha., ce se află în s. Arionești, Edineț, încheiat din numele vânzătorului Suveica Victor și cumpărătorul Balta Nicolae, autentificat notarial și înregistrat la 17.12.1999 cu nr. 2474 (f.d. 44- 45, vol. I);

- raportul de expertiză grafologică nr. 1300 din 29.03.2013 potrivit cărui semnătura din numele lui Suveica Victor în calitate de vânzător, din conținutul contractului de vânzare-cumpărare a locuinței cu construcțiile auxiliare pe suprafața de 0,31 ha. din localitatea Arionești, Edineț, încheiat cu Balta Nicolae în calitate de cumpărător, autentificat notar, înregistrat la 17.12.1999 cu nr. 2474, ridicat de la OCT Dondușeni, a fost executată nu de Suveică Victor Ion, ci de o altă persoană prin procedeul imitației servile (f.d. 54-57, vol. I);

- încheierea judecătorului de instrucție din 08.07.2013 privind autorizarea ridicării de la Biroul Notarial Dolineanu Liudmila a originalului contractului de vânzare-cumpărare nr. 2474 din 17.12.1999 și actelor ce au servit temei pentru acordarea serviciilor notariale cu p/v din 09.07.2013 de ridicare a acestora (f.d. 64-67; 68 vol. I), precum și originalul respectivului contract (f.d. 69-70, vol. I);

- certificatul nr. 735 din 07.12.1999 eliberat de către OCT Dondușeni pe numele lui Suveică Victor cu privire la valoarea bunului imobil, ce a fost prezentat notarului (f.d. 71, vol. I) cu extrasul din registrul bunurilor imobile din 07.12.1999, liberat lui Suveică Victor de către OCT Dondușeni (f.d. 72, vol. I);

- adeverință nr. 705 din 07.12.1999 eliberată de către Primăria Arionești. Dondușeni, potrivit cărei în cartea de gospodărie nr. 7 la contul 669 este înregistrată gospodăria lui Suveică Victor Ion (f.d. 73, vol. I); două titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. 3410000008 nesemnate și neștampilate, (f.d. 74, 75, vol. I);

- materialul acumulat pentru comparația semnăturii părții vătămate și anume p/v din 02.08.2013 de ridicare a listelor de plată a salariiștilor Gimnaziului din localitatea Cepeleuți (f.d. 81-82, vol. I); p/v din 29.08.2013 de ridicare de la BEDP Ocnița a chestionarului pentru eliberarea buletinului de identitate a lui Suveică Victor (f. d. 84-85 , vol. I);

- raportul de expertiză grafologică nr. 247 din 05.09.2013 potrivit cărui, semnătura suspectă din numele lui Suveica Victor, de la rubrica „Vânzătorul” a contractului de vânzare-cumpărare a casei de locuit cu construcții auxiliare situată pe un teren aferent de 0,31 ha., din s. Arionești, Edineț, încheiat cu cumpărătorul Balta Nicolae, înregistrat la 17.12.1999 cu nr. 2474, ridicat de la Biroul Notarului Dolineanu Liudmila, nu a fost executată de însuși Suveică Victor, ci de o altă persoană prin imitare servilă sau din memorie a semnăturii autentice (f.d. 88- 93, vol. I);

- copia testamentului lăsat de Suveica Maria lui Suveica Victor asupra cotei de teren agricol, înregistrat notarial la 13.05.1996 (f.d. 97, vol. I);

- p/v din 29.08.2013 de ridicare de la Primăria Arionești, Dondușeni a Registrului

de evidență a gospodăriilor nr. 7. (f.d. 100-101, vol. I) cu examinarea lui, din conținutul cărui rezultă, că inițial deținător al gospodăriei a fost înregistrată Suveica Măria, după care a fost inclus Balta Nicolae (f.d. 102- 105, vol. I);

- p/v din 17.10.2013 de examinarea a Registrului de evidență a actelor stării civile a Primăriei Arionești și Registrul de evidență a testamentelor și procurilor (f.d. 118-121, vol. I); precum și p/v din 17.10.2013 de examinare a Dosarului cadastral nr. CTR 4327 cu numărul cadastral nr. 3410209075, în care este indicat testamentul lăsat de Suveica Măria (f.d. 140-148, vol. I);

- răspunsul Ministerului Justiției nr. 04/10086 din 01.11.2013, cu privire la statutul juridic a notarului Dolineanu Ludmila la data de 17.12.1999 (f. d. 160, vol. I), precum și cel cu nr. 05/385 din 15.01.2014 cu privire la numirea acestei în funcție (f.d. 186-190, vol. I);

- p/v din 31.01.2014 de ridicare de la BEDP Ocnița a chestionarului pentru eliberarea buletinului de identitate pe numele lui Suveică Victor (f.d. 219-223, vol. I) potrivit cărui cererea și chestionarul pentru eliberarea buletinului de identitate a lui Suveică Victor Ion și forma nr. 1 cu privire la eliberarea pașaportului de tip sovietic a lui Suveică Victor Ivanovici este datată cu 22.12.1999 (f.d. 224 , vol. I);

- raportul de expertiză nr. 932 din 20.05.2014 potrivit cărui semnăturile în litigiu din numele lui Suveică Victor în ambele exemplare ale contractului de vânzare-cumpărare a casei de locuit cu construcții auxiliare situată pe un teren aferent de 0,31 ha., din localitatea Arionești, Edineț, încheiat între vânzătorul Suveica Victor și cumpărătorul Balta Nicolae, înregistrat la 17.12.1999 cu nr. 247, ridicat de la OCT Dondușeni cu nr. 2474, ridicat de la Biroul Notarului Dolineanu Liudmila, precum și semnătura din numele lui Suveică Victor din conținutul cererii nr. 35/99 din 07.12.1999 adresată OCT Dondușeni, au fost executate nu de Suveica Victor ci de o altă persoană (f.d. 12-24, vol. II).

Instanța de apel a menționat că prima instanță la întocmirea sentinței corect a constatat, ca fiind dovedite faptele penale comise printr-o participație simplă de către Dolineanu Liudmila și Balta Nicolae referitor la falsul în acte publice, or fiind obligată de a verifica veridicitatea actelor pe care le instrumentează, pentru ca ele să nu cuprindă clauze ce contravin legislației, ordinii publice și bunelor moravuri, precum și să stabilească identitatea și să verifice capacitatea juridică de exercițiu a părților care s-au adresat pentru efectuarea de acte notariale, pe care urmează să le autentifice în prezența părților ce semnează documentele notariale perfectate în prezența notarului, etc, inculpata Dolineanu Liudmila în funcția de notar intenționat, prin folosirea situației de serviciu în interes personal și material, exprimată prin acordarea aspectului legal al tranzacției din numele lui Suveica Victor în calitate de vânzător și Balta Nicolae în calitate de cumpărător, privind înstrăinarea casei de locuit cu construcții auxiliare amplasată pe suprafața de teren aferent de 0,31 ha din localitatea Arionești, Dondușeni, cu încasarea onorarului pentru întocmirea și autentificarea contractului respectiv, la data de 17.12.1999 în lipsa proprietarului Suveică Victor Ion, a autentificat contractul pretins

a fi încheiat dintre acestea la prețul de 500 lei, ce constituie document oficial, pe care l-a falsificat în lipsa vânzătorului, a cărui semnătură, potrivit rapoartelor de expertiză grafologică, a fost efectuată de o altă persoană prin imitarea ei, contract care după înregistrarea în registrul de evidență a actelor notariale, la data de 17.12.1999 cu nr. 2474, a servit temei pentru înregistrarea la OCT Dondușeni, filiala Edineț a dreptului de proprietate a lui Balta Nicolae asupra imobilului, astfel cauzându-i lui Suveică Victor prejudiciu în valoare de 11 431 lei, dispunând încetarea pe caz a procesului penal pe art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru atragerea la răspunderea penală.

La fel, instanța de apel corect a constatat, că fapta lui Balta Nicolae ce se referă la deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, conține elementele infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, manifestându-se printr-o intenție directă și interes material în vederea realizării scopului delapidării imobilului cu terenul aferent din localitatea Arionești, Dondușeni, ce-i aparținea defunctei Suveica Maria Nicolae - mama lui Suveică Victor Ion, lăsat ultimului în administrare, motiv pentru care la data 17.12.1999 a prezentat la OCT Edineț, filiala Dondușeni, contractul de vânzare-cumpărare a respectivului imobil la prețul de 500 lei, încheiat de el cu Suveică Victor Ion, ce a fost autentificat și înregistrat în registrul de evidență a actelor notariale la 17.12.1999 cu nr. 2474 de către notarul public Dolineanu Liudmila Ivan, contract, ce constituie document oficial fals, fiind perfectat în lipsa și fără voința vânzătorului Suveică Victor Ion, a cărui semnătură a fost imitată de către o altă persoană, pe care ulterior la prezentat spre înregistrare la OCT Edineț filiala Dondușeni, trecând asupra sa dreptul de proprietate asupra acestui bun, fapt prin care i-a cauzat lui Suveică Victor prejudiciu material în valoare de 11 431 lei, dispunând încetarea procesului penal în legătură cu prescripția tragerii lui la răspunderea penală.

Cât privește procesul penal în privința ambilor inculpați pe art. art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiind constatată ca dovedită prin probele administrate pe caz participația lor simplă la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare a imobilului ce-i aparținea lui Suveica Victor, cu autentificarea lui notarială în lipsa și fără voința acestuia, cu transmiterea ulterioară în baza acestui contract a dreptului de proprietate către Balta Nicolae, prin înregistrarea lui la OCT cu numărul cadastral 3410209075, astfel, având loc însușirea ilegală a acestui bun, cu cauzarea lui Suveica Nicolae a prejudiciului considerabil în valoare de 11 431 lei, acesta la fel a fost încetat, în privința inculpatei Dolineanu Liudmila în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală în legătură cu decesul ei, iar în privința lui Balta Nicolae în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală în legătură cu împlinirea termenului de prescripție la data pronunțării deciziei instanței de apel.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului Balta Nicolae, prin care fără a indica vreun temei prevăzut

de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, dar invocând încălcarea prevederilor art. 6 CEDO, a solicitat casarea acestora, cu adoptarea unei hotărâri de achitare a lui Balta Nicolae, din motivul lipsei faptului infracțiunilor în acțiunile lui.

Recurentul a invocat în cererea sa de recurs următoarele motive :

- consideră recurentul hotărârile judecătorești ilegale și pasibile anulării din considerentul că nici instanța de fond și nici cea de apel nu au dat o apreciere justă probelor administrate în instanța de judecată, pe parcursul examinării cauzei vinovăția inculpatului Balta Nicolae nu a fost dovedită în comiterea infracțiunilor incriminate în baza art. 44, 332 alin. (1) CP cu următoarele semne de calificare : înscrierea de către o persoană publică în documente oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente în interes material și personal, art. 361 alin.(2) lit. d) CP cu următoarele semne de calificare: deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice; și art. 44, 191 al. (2) lit. b),e) CP cu următoarele semne de calificare: delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile; și probele prezentate de acuzare nu dovedesc vinovăția inculpatului, și anume, probele prezentate de acuzare în instanță sunt: declarațiile martorilor Chetova Eleonora, Culic Mihail, Donisan Ghenadie, Balta Valentina, Ceban Iurii, Balta Lilian, Plopa Nina, Russu Ana, Suveica Vladimir;

- astfel, partea vătămată a declarat, că a fost intenția de a vinde casa părintească, dar ulterior s-a împotrivit. Referitor la contractul de vânzare-cumpărare din 17.12.1999 susține că nu a participat la perfectări cum ar fi: depunerea cererii la OCT Dondușeni, refuză că a fost discuția cu primarul s. Arionești, Bujor Vasile, cu secretara primăriei Chetova Eleonora, care la indicația primarului, contrar voinței sale a eliberat lui Suveica Victor certificat că este proprietarul imobilului în litigiu, refuză că a participat la măsurările la casa părintească cu participarea inginerului cadastral, neagă deplasarea cu automobilul de la Arionești la OCT Dondușeni, precum și refuzul de cele declarate de Rusu Ana, martorul părții vătămate, care confirmă că a făcut masa de pomenire la ea în gospodărie și că Suveica Victor atunci a declarat, „că se bucură că au cumpărat casa părintească oameni buni”;

- recurentul se întreabă de ce acești martori declară altele decât poziția părții vătămate, de ce declarațiile acestor martori contravin declarațiilor părții vătămate Suveica Victor, chiar și declarațiile fratelui său se contrazic sub aspectul vinderii casei părintești, ultimul declarând că cunoaște că a fost vândut, și a primit partea lui de o mie lei. Suveica Vladimir n-a participat la semnarea contractului, deoarece Suveica Victor a obținut din primărie certificat că este proprietar, nici nu era necesar să semneze contractul ca coproprietar;

- recurentul menționează că acuzarea de stat nu a prezentat probe că inculpatul Balta Nicolai a comis acțiuni:

- înscrierea de către o persoană publică în documente oficiale a unor date vădit

false, precum și falsificarea unor astfel de documente în interes material și personal, art. 44,332 alin.(1) CP;

- deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice art. 361 alin.(2) lit. d) CP;

- delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile art. 44, 191 alin. (2) lit. b),e) CP;

- referitor la calificativul prevăzut de art. 44, 332 alin. (1) CP, luând în considerație că infracțiunea în cauză face parte din cap. XV „infracțiuni contra bunei desfășurări a activității în sfera publică”, și deci și subiectul al acestei infracțiuni este unul special, fiind persoana publică, ceia ce nu este inculpatul Balta N.;

- referitor la calificativul prevăzut de art. 44,191 alin. (2) lit. b, e CP, prin care se încredințează însușirea averii ce aparține fraților Suveică, în instanță Suveică Vladimir a confirmat că a primit banii pentru partea lui de casă în valoare de 1000 lei și nu are careva pretenții față de Balta N. și referitor la fratele său a declarat la urmărirea penală și în instanță că fratele primise în acea perioadă bani pentru casă, numai că era indignat, că nu a participat la perfectarea contractului și că nu a semnat, adică cineva i-a contrafăcut semnătura;

- referitor la calificativul prevăzut de art. 361 alin. (2) lit. d) CP, în lipsa unei expertize complexe care ar confirma sau nega aplicarea semnăturii de către partea vătămată, cu prezentarea mostrelor semnăturii din acea perioadă nu putem confirma vinovăția. Toate probele (excepție expertizele) vorbesc că contractul de vânzare cumpărare a fost real semnat cu participarea părților contractului;

- apărarea a solicitat instanței de fond cât și celei de apel numirea expertizei independente repetată în comisie de alți experți cu titlul de contraexpertiză, totodată solicitând și ajutor în prezentarea mostrelor suplimentare de semnături, instanța a refuzat această cerere ca fiind neîntemeiată. Dar totodată, instanța de apel nu a luat în considerație, că despre existența acestor mostre s-a aflat la momentul când cauza se examina în instanță, și apărarea nu are posibilitate de ridicare a acestor mostre, acest lucru poate fi efectuat numai de instanță. Astfel, instanța neîntemeiat a refuzat administrarea de noi probe, luând poziția acuzării;

- recurentul consideră că examinarea cauzei atât în instanța de fond cât și cea de apel a avut un caracter unilateral și părtinitor, astfel fiind încălcat dreptul la un proces echitabil și principiul egalității armelor într-un proces.

6. La recursul ordinar declarat de avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului Balta Nicolae, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, au depus referințe procurorul Ghervas Iurie și partea vătămată Suveică Victor, care au pledat pentru inadmisibilitatea recursului declarat.

6.1. Procurorul a pledat pentru inadmisibilitatea recursului din considerentul că recurentul, potrivit art. 430 Cod de procedură penală, este obligat să indice temeiurile

prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță, ce duce la casarea hotărîrii. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei sus menționate. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și apel și nu poate constitui temei pentru recurs.

6.2. Partea vătămată Suveică Victor în referința sa a menționat că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată, fiind emisă conform prevederilor legale, apreciind probele bazate pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Însuși recursul nu conține nici o circumstanță care în sensul pretins ar servi temei legal de admitere a acestuia și de a casa decizia instanței de apel.

Avocatul Prisacari Ion nu a prezentat instanței probe concludente și pertinente pentru a demonstra temeinicia argumentelor invocate în cererea de recurs.

Recurentul consideră că instanța de apel a efectuat o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului Balta Nicolae.

La fel, partea vătămată menționează că temeiurile pentru recurs invocate de recurent nu sunt prezente în această cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor legale ale Codului penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului.

Mai mult, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art.6 CEDO.

7. Judecînd recursul ordinar în baza actelor din dosar, ținînd seama de opiniile procurorului și a părții vătămate expuse în referințe, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța de recurs este în drept să-l admită, să caseze total sau parțial hotărîrile judecătorești și să dispună achitarea persoanei sau încetarea procesului penal.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărîrile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lărgit menționează că recurentul, nu a indicat nici un temei pentru declarare a recursului prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Însă din textul recursului se constată că recurentul indică încălcarea dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 CEDO și că lipsește fapta infracțiunilor în acțiunile lui sub aspect că nu există probe care ar confirma vinovăția inculpatului Balta Nicolae.

7.1. Verificând legalitatea hotărîrilor atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul invocat de recurent și-a găsit confirmarea parțial în cauza dată, și anume pe capătul de învinuire conform art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, urmînd în acest context a fi expuse următoarele.

Sub aspectul laturii obiective a infracțiunii de fals în acte publice se include fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de înscriere de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false ori de falsificare a unor astfel de documente.

Deducem că modalitățile normative cu caracter alternativ ale acțiunii prejudiciabile analizate sunt : 1) înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false; 2) falsificarea documentelor oficiale.

Prima din aceste modalități presupune introducerea de către o persoană publică în documentele oficiale autentice a constatărilor sau mențiunilor false. Cea de-a doua modalitate presupune fie contrafacerea documentelor oficiale (adică confecționarea documentelor oficiale false), fie modificarea conținutului unor documente oficiale autentice, nu însă introducerea în asemenea documente a constatărilor sau mențiunilor false.

La caz se reține că este incriminată modalitatea înscrierii de către o persoană publică în documente oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente în interes material și personal comisă printr-o participație simplă, adică comisă de doi coautori.

Infracțiunea de fals în acte publice, este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul: înscrierii de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false ori al falsificării unor astfel de documente.

Subiect a infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, poate fi numai persoana publică, iar inculpatul Balta Nicolae nu se înscrie în noțiunea indicată în art. 123 alin. (2) Cod penal (red. 02.12.2011) de persoană publică ca subiect special, ce este strict obligatoriu pentru a fi coautorat, prevăzut de art. 44 Cod penal, cum sunt incriminate acțiunile lui în rechizitoriu pe art. 44, 332 alin. (1) Cod penal (vol. II, f. d. 229-230).

Prin urmare, deoarece inculpatul Balta Nicolae în speța dată nu este subiect special al infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, urmează a fi achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În consecință, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia de a casa parțial sentința primei instanțe și decizia instanței de apel și de a pronunța o nouă hotărîre pe capătul de învinuire conform art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, prin care Balta Nicolae să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

7.2. Cu privire la condamnarea inculpatului Balta Nicolae în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, Colegiul penal lărgit constată că inculpatul Balta Nicolae este învinuit și condamnat că, intenționat și din interes material, urmărind scopul delapidării imobilului cu terenul aferent din localitatea Arionești, Dondușeni, ce-i aparținea

defunctei Suveică Maria Nicolae - mama lui Suveică Victor Ion, lăsat ultimului în administrare, printr-o înțelegere verbală cu acesta, la data 17.12.1999 a prezentat OCT Edineț, filiala Dondușeni, contractul de vânzare-cumpărare a imobilului cu terenul aferent de 0,31 ha din localitatea Arionești, Dondușeni la prețul de 500 lei, încheiat dintre el în calitate de „Cumpărător” și Suveică Victor Ion în calitate de „Vânzător”, autentificat și înregistrat în registrul de evidență a actelor notariale la 17.12.1999 cu nr. 2474 de către notarul public Dolineanu Liudmila Ivan, contract, ce constituie document oficial fals, fiind perfectat în lipsa și fără voința vânzătorului Suveică Victor Ion, a cărui semnătură a fost imitată de către o altă persoană, servind temei pentru înregistrarea la OCT Edineț, filiala Dondușeni de către Balta Nicolae în calitate de cumpărător, a dreptului de proprietate asupra bunului imobil, astfel cauzându-i lui Suveică Victor prejudiciu material în valoare de 11 431 lei, soldat cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.

În contextul celor constatate, Colegiul penal lărgit atestă o încadrare juridică greșită a acțiunilor inculpatului, efectuată cum de procuror în actul de învinuire, așa și de instanțele de judecată inferioare, eroare care urmează a fi corectată prin neconfirmarea semnului calificativ, prevăzut la art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal și anume cauzarea de daune în proporții mari, care conform prevederilor art. 126 Cod penal (red. 21.12.2007) ținând seama și de art. 10 Cod penal, proporțiile mari constituie 2500 u/c, adică 50000 lei, iar suma prejudiciului incriminată inculpatului Balta Nicolae, constituie 11431 lei, respectiv urmează a fi recalificate acțiunile inculpatului Balta Nicolae de la art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal la art. 361 alin. (1) Cod penal, ca deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, în rest fiind menținută fapta corect constatată de instanțele inferioare, descrisă în decizia atacată. (f. d. 150-151, vol. IV).

Analizând cumulul de probe, care dovedesc acțiunile inculpatului Balta Nicolae incriminate în art. 361 alin. (1) Cod penal și care sunt descrise în sentință și decizia instanței de apel (vol. IV, f. d. 146 - 150), Colegiul penal lărgit constată că prin ele s-a confirmat comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 361 alin. (1) Cod penal, nefiind necesar de a le repeta, instanța de recurs ordinar însușește motivarea primei instanțe și a instanței de apel sub aspectul dat, excluzând din calificarea dată de către instanțele inferioare numai indicile calificativ „soldate cu daune în proporții mari”, considerând corectă soluția pe acest capăt al învinuirii, de încetare a procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, prevăzut de art. 60 Cod penal, conform prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Motivele din recurs prin care se critică vinovăția inculpatului Balta Nicolae pe art. 361 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal lărgit nu le acceptă, la fel reieșind din cumulul de probe descris în sentință și decizia atacată (vol. IV, f. d. 146 -150), care au fost corect apreciate de instanțele inferioare.

7.3. Referindu-se la critica recurentului asupra vinovăției inculpatului Balta Nicolae de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 44, 191 alin. (2) lit. b), c) Cod penal,

Colegiul penal lărgit consideră motivele invocate neîntemeiate, bazate pe aprecierea greșită a probelor de către recurent.

Instanța de apel corect a respins apelul părții apărării pe acest episod al învinuirii, indicînd în decizie motive (vol. IV, f.d. 146-150), pe care instanța de recurs ordinar le însușește și nu consideră necesar să le descrie repetat în decizia sa, ce corespunde și practicii CEDO, hotărîrii în cauza *Albert vs România* din 16.02.2010.

La fel, Colegiul penal lărgit consideră corectă și soluția adoptată de către instanțele inferioare în privința inculpatului Balta Nicolae pe acest capăt de învinuire.

7.4. Reieșind din aceste motive, Colegiul penal lărgit consideră că motivele invocate de recurent în recurs, parțial și-au găsit confirmarea în instanța de recurs ordinar, din care motive instanța de recurs ordinar va admite recursul ordinar, va casa parțial sentința și decizia instanței de apel cu pronunțarea unei hotărîri noi în corespundere cu motivele expuse în prezenta decizie.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Prisacari Ion în numele inculpatului Balta Nicolae, casează parțial sentința Judecătorei Dondușeni din 30 iunie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe *Balta Nicolae Stepan*, rejudecă cauza pronunțînd următoarea hotărîre.

Se achită inculpatul Balta Nicolae Stepan de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 44, 332 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Se recalifică acțiunile inculpatului Balta Nicolae Stepan de la art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal la art. 361 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe art. 361 alin. (1) Cod penal, conform prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, art. 60 Cod penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

În rest, se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **12 ianuarie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Alerguș Constantin